

Το πάθημα των ερωδιών

Παράφρασις τῶν τοῦ Διονυσίου Ἰξευτικῶν 2.9

Ο Διονύσιος ο Περιηγητής ήταν Αλεξανδρινός και έζησε πιθανώς στα χρόνια του αυτοκράτορα Αδριανού (2ος αι. μ.Χ.). Το έμμετρο διδακτικό έπος του *Περιήγησις τῆς Οἰκουμένης* αγαπήθηκε ιδιαίτερα, πιθανώς χρησιμοποιήθηκε ως διδακτικό εγχειρίδιο και παραφράστηκε (αποδόθηκε ελεύθερα) στη Λατινική. Στα, επίσης έμμετρα, *Ἰξευτικά* του περιγράφει τα είδη και τις συνήθειες των πουλιών. Από την παράφρασή τους στην Ελληνική, που έγινε κατά τη βυζαντινή εποχή, προέρχεται το απόσπασμα που θα μελετήσετε. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή το έργο γράφτηκε από τον Διονύσιο το Φιλαδέλφεια.

Φίλτατοι δ' εἰσὶν οἱ ἔρωδιοι τοῖς ἀνθρώποις καὶ προσημαίνουσιν εὐδίαν τε καὶ χειμῶνα, μάλιστα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ἂν μέλλῃ σφοδρότατος ἄνεμος πνεῖν, ἐπὶ τοῖς στήθεσι τὰς κεφαλὰς κατακλίνοντες. Ναύτης γοῦν οὐκ ἂν ποτε ἐκὼν ἔρωδιὸν ἀποκτείνειεν, ἐπειδὴ πιστεύονται τοῖς ἀλιεῦσιν ἐν τῇ θαλάττῃ σημαίνειν, ὅποσα τοῖς θηραταῖς ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἰέρακες. Φασὶ δ' αὐτοὺς, καὶ ἡνίκα μία τροφή πᾶσιν ἦν τοῖς ὀρνέοις, πρώτους βορὰν ἐκ τῶν ὑδάτων εὐρεῖν, καὶ παρ' αὐτῶν τοὺς λοιποὺς πάντας ἐκδιδαχθῆναι· ἐπὶ δὲ τῇ τέχνῃ μεγαλαυχήσαντας καὶ οὐδ' αὐτὸν εἰπόντας ὑπὲρ νήξεως ἐρίζειν δύνασθαι σφισι τὸν Ποσειδῶνα τὴν ἐπιστήμην ἀποβαλεῖν τοῦ θεοῦ μηνίσαντος.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οἱ δ' ἔρωδιοι εἰσὶν φίλτατοι τοῖς ἀνθρώποις
Και οι ερωδιοί είναι πάρα πολύ αγαπητοί στους ανθρώπους

καὶ προσημαίνουσιν εὐδίαν τε καὶ χειμῶνα,
και φανερώνουν από πριν την καλοκαιρία και την κακοκαιρία,

μάλιστα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος,
κυρίως προς εκείνο το μέρος,

ὅθεν ἂν μέλλῃ πνεῖν σφοδρότατος ἄνεμος,
από όπου ενδεχομένως πρόκειται να πνεύσει πάρα πολύ σφοδρός άνεμος,

κατακλίνοντες τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς στήθεσι.
γέρνοντας προς τα κάτω τα κεφάλια τους πάνω στο στήθος.

Ναύτης γοῦν οὐκ ἄν ἀποκτείνειεν ποτε ἔρωδιὸν ἐκῶν,
Ναύτης λοιπόν δε θα σκότωνε ποτέ ερωδιό με τη θέληση του,

ἐπειδὴ πιστεύονται σημαίνειν τοῖς ἁλιεῦσιν ἐν τῇ θαλάττῃ,
επειδή είναι κοινή πεποίθηση ότι προλέγουν στους ψαράδες στη θάλασσα,

ὅποσα τοῖς θηραταῖς οἱ ἰέρακες ἐπὶ τῆς γῆς.
όσα στους κυνηγούς τα γεράκια στη ξηρά.

Φασὶ δ' καὶ ἡνίκα ἦν μία τροφή πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις,
Και λένε επιπλέον, όταν υπήρχε μια τροφή για όλα τα πουλιά,

πρώτους αὐτοὺς εὖρεῖν βορὰν ἐκ τῶν ὑδάτων,
πρώτοι αυτοί ότι βρήκαν τροφή από τα νερά,

καὶ παρ' αὐτῶν ἐκδίδαχθῆναι πάντας τοὺς λοιποὺς·
και από αυτούς ότι διδάχτηκαν όλοι οι υπόλοιποι·

μεγαλαυχήσαντας δὲ ἐπὶ τῇ τέχνῃ καὶ εἰπόντας
επειδή όμως περηφανεύτηκαν για το εύρημα τους και επειδή ισχυρίστηκαν

οὐδ' αὐτὸν τὸν Ποσειδῶνα δύνασθαι ἐρίζειν σφισι ὑπὲρ νήξεως
ούτε ο ίδιος ο Ποσειδώνας ότι δε θα μπορούσε να συναγωνιστεί μαζί τους στο κολύμπι

ἀποβαλεῖν τὴν ἐπιστήμην μηνίσαντος τοῦ θεοῦ.
ότι έχασαν την τέχνη επειδή οργίστηκε ο θεός.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιες υπηρεσίες προσφέρουν οι ερωδιοί στους ανθρώπους;
2. Ποια ιδιαίτερη σχέση έχουν οι ναυτικοί με τους ερωδιούς;
3. Σε ποιον τομέα υπήρξαν πρωτοπόροι οι ερωδιοί και πώς έχασαν την ιδιότητα που τους έκανε να ξεχωρίζουν;
4. Γνωρίζετε από την αρχαία ελληνική μυθολογία άλλα παραδείγματα έριδας μεταξύ θεών και ζώων ή θεών και ανθρώπων;

Γ. Επιρρηματικοί προσδιορισμοί

Οι **επιρρηματικοί** προσδιορισμοί προσδιορίζουν κυρίως ρήματα αλλά πολλοί απ' αυτούς και άλλα μέρη του λόγου (απαρέμφατα, μετοχές, επιρρήματα κλπ.) και φανερώνουν επιρρηματικές σχέσεις (τόπο, χρόνο, τρόπο). Ανάλογα με τον τρόπο που εκφέρονται είναι μονολεκτικοί ή περιφραστικοί.

Κύριες μορφές επιρρηματικών προσδιορισμών:

- **Επιρρήματα**

π.χ. Ἐνταῦθα Κύρῳ βασίλεια.

Ἐκεῖ συνέλεγεν πανταχόθεν (=από παντού) στράτευμα.

- **Πλάγιες πτώσεις**

π.χ. Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν.

Ἐθαύμαζον αὐτοὺς τῆς τόλμης (=για την τόλμη τους).

- **Εμπρόθετοι προσδιορισμοί**

π.χ. Ἔπραξαν ταῦτα δι' Εὐρυμάχου.

Ἐρωδιοὶ ἐπὶ τοῖς στήθεσι τὰς κεφαλὰς κατακλίνουσι.

- **Επιρρηματικές μετοχές**

π.χ. Ληζόμενοι ζῶσιν.

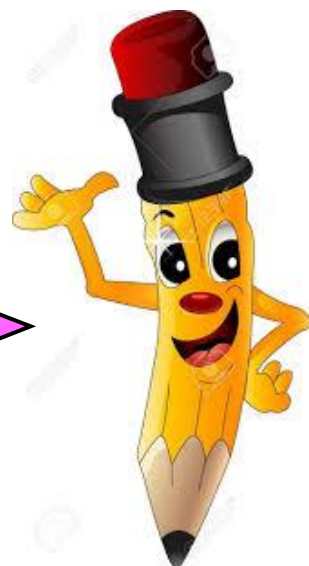
Ἀπέπλεον ὡς πολεμήσοντες (=για να πολεμήσουν).

- **Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις**

π.χ. Εἰ καὶ μη βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως.

Ὅταν τις πλεῖστα ἔχη, πλεῖστοι αὐτῶν φθονοῦσι.

Οι επιρρηματικοί
προσδιορισμοί είναι η πιο
εύκολη θεωρία για φέτος!
Ειδικά οι εμπρόθετοι είναι
παιχνιδάκι!!!

Εμπρόθετοι επιρρηματικοί προσδιορισμοί

Οι **εμπρόθετοι προσδιορισμοί** είναι φράσεις που σχηματίζονται από μία πρόθεση και ένα όνομα σε πλάγια πτώση (συνήθως ουσιαστικό).
π.χ. Κῦρος ὠρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων.

Επιρρηματικές σχέσεις:

- **Τόπος:**

- Στάση (στάση σε τόπο): π.χ. Ἐν Δελφοῖς.
- Κατεύθυνση (κίνηση σε τόπο): π.χ. Ἐπορεύοντο πρὸς τὸ ὄρος.
- Απομάκρυνση (κίνηση ἀπὸ τόπο): π.χ. Ἀπῆσαν ἐκ τῆς πατρίδος.
- Διά μέσου (κίνηση μέσα ἀπὸ τόπο): π.χ. Ἐπορεύοντο κατὰ γῆν.

- **Χρόνος:**

π.χ. Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον Εὐβοία ἀπέστη (= αποστάτησε) ἀπὸ Ἀθηναίων.

- **Τρόπος:**

π.χ. Σύν πολλῇ σπουδῇ καθίσταντο.

- **Αιτία:**

π.χ. Διὰ τὴν ἀρετὴν (= χάρις στὴν ἀνδρεία) ἀθάνατον μνήμην κατέλιπον.

- **Σκοπός:**

π.χ. Φρύγανα συνέλεγον ἐπὶ πῦρ.

- **Αναφορά:**

π.χ. Εἵπωμεν περὶ εἰρήνης.

- **Εναντίωση:**

π.χ. Οἱ πολέμιοι τὰς σπονδὰς παρὰ τοὺς ὄρκους λύουσι.

- **Υπεράσπιση:**

π.χ. Μάχονται ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

- **Μέσο/Όργανο:**

π.χ. Σύν τόξοις ἐμάχοντο.

- **Συνοδεία:**

π.χ. Κόνων σὺν ναυσὶν εἴκοσιν εἰς Σάμον ἔπλευσεν.